

Trouwportretten, Surinaamse voorouders in beeld, 2019, samenstellers Lucia Nankoe en Jean Jacques Vrij; red. Lucia Nankoe, Gerard Sweep, Jean Jacques Vrij en m.m.v. Karel J. Berkhout. Uitgeverij: In de Knipscheer, Haarlem, 155 pagina's.

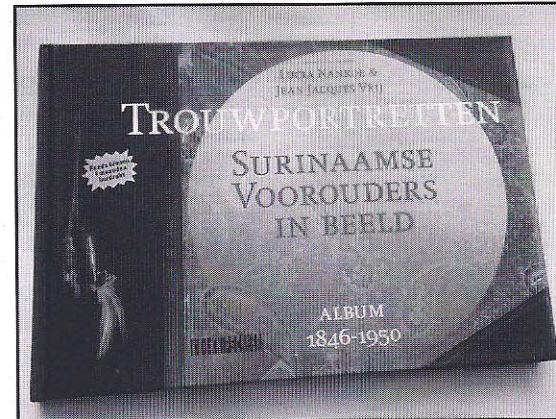
In de liefde is geen kleur of achtergrond, dat is de boodschap¹ van het boek *Trouwportretten, Surinaamse voorouders in beeld*, album 1846-1950. Het is een handzaam boek, 156 pagina's gebonden, met een passende rustige vormgeving. Door het liggend formaat (oblong) en door voor voor- en achterkant een foto van een oud familiealbum te gebruiken, is het net alsof je een oud fotoalbum openslaat. Het oblong formaat, waarbij de breedte langer is dan de hoogte, leent zich uitstekend voor een trouwfoto met daarnaast tekst.

Dat is ook wat ik verwacht had, op grond van de titel: een fotoboek vol staatsieportretten van bruid en bruidegom met naast de foto de naam van de bruid en bruidegom, plaats en datum en misschien wat informatie over de kleding en de fotograaf. Er is een enkele pagina die aan dit beeld voldoet, maar dit boek biedt meer.

Zoals initiatiefneemster Lucia Nankoe in haar voorwoord schrijft: Portretten van een bruidspaar zijn eigenlijk portretten van een samenleving. Dat beeld van de samenleving krijg je als lezer vooral door de mini-biografieën van de echtelieden. De trouwportretten in dit boek zijn niet alleen foto's, maar ook 'portretten' in de betekenis van 'beschrijvingen'. De lezer krijgt een kijkje in het leven van de echtelieden. Hoe het huwelijk toch tot stand kwam, ondanks geloof, familie, kleur, afstand of oorlog.

Sommige trouwportretten zijn zo uitgebreid dat zij in feite een familieverhaal zijn. Soms zelfs zo uitgebreid dat een stamboomplaatje verhelderend zou zijn geweest. Het verhaal gaat dan niet meer alleen over de echtelieden op de foto, maar ook over het leven van ouders, grootouders, broers en zussen en soms neven en nichten, die regelmatig ook op de foto staan met bruid en bruidegom, en de geschiedenis van de familienaam.

Voor mij was het soms iets te veel informatie over andere personen dan het bruidspaar. Zelf geef ik de voorkeur aan de mini-biografieën, zoals het ontroe-

rende verhaal van Emelina Peroti & Christiaan Forster, waarbij het verhaal de foto ondersteunt, en niet andersom. Maar als je stamboomonderzoek doet naar de families die in dit boek genoemd worden, dan zit je natuurlijk helemaal goed. Vooral nu er in de tweede druk – het boek is zo'n succes dat het binnen vier maanden toe was aan een herdruk – achterin een handig personenregister toegevoegd is van personen die genoemd worden in de verhalen van de trouwportretten. Wel in heel kleine lettertjes. Ik neem aan dat deze lijst bij een volgende druk in een groter lettertype zal worden uitgevoerd. Een aantal van deze langere verhalen had ik graag in *Wi Rutu* gelezen.

Dat het stamboomelement zo sterk naar voren komt is niet verwonderlijk. Heel wat donateurs van de Stichting hebben een bijdrage geleverd, als samensteller, redacteur of via het trouwportret. Samenstellers, redactie en vormgeving hebben het boek trouwens met eigen middelen en werkzaamheden belangeloos mogelijk gemaakt. Nakomelingen en vrienden van de bruidsparen hebben hun foto's en verhalen belangeloos ter beschikking gesteld. Met een prachtig resultaat.

De tachtig trouwportretten zijn alfabetisch gerangschikt op achternaam van de bruid. De eerste letter van de achternaam van de bruid is subtiel rood gemaakt. Een mooi detail. Het boek loopt van Helouise Abercrombie & Henry Blom via Berdine Henriette Cornellie Johns & Paul W. Chan Jong Chu naar het laatste trouwportret van Suzanna Eduarda Beatrice Zwakke & Alfred Wong. Van sommige families zijn er een aantal trouwportretten van verschillende bruids-

paren in die families, zoals van de families Gardeslen, Gravenberch en Abercrombie.

Behalve de trouwportretten bevat het boek ook intermezzo's, o.a. over rondreizende fotografen die Suriname bezochten, bloemen & bruiloften en gelukwensen. Interessante informatie en een prettige afwisseling met de verhalen.

Sommige trouwportretten zijn geschreven door familieleden, zoals door een kind of een kleinkind. Dat geeft het verhaal een persoonlijke toon, die extra diepte geeft en het verhaal heel dichtbij brengt. Het zijn vaak openhartige verhalen, waaruit duidelijk blijkt dat het andere tijden waren en dat keuzes van toen achteraf door latere generaties soms moeilijk te begrijpen zijn. Mede door de soms aangrijpende verhalen is het zeker geen boek om in een adem uit te lezen, meer een boek van elke dag een portret.

Een selectie van de trouwportretten was al te bewonderen op de reizende tentoonstelling met dezelfde naam. De tentoonstelling was in 2018 te zien in de Openbare Bibliotheek Amsterdam en in 2019 in Paramaribo, Wanica en Nickerie. Dit boek heeft als ondertitel, album 1846-1950. Zou dit betekenen dat er nog een vervolg komt over een andere periode? Ik denk dat het net zo'n succes zou kunnen worden.

Het laatste portret is geen foto maar een geschilderd trouwportret dat door een van de nakomelingen van de echtelieden is geschilderd omdat een trouwportret ontbrak. Zoals in dit portret wordt opgemerkt: 'Van heel veel verbintenissen bestaan helemaal geen foto's. Ze zijn daarom niet minder reëel geweest.' Het laatste trouwportret mag dan ook gezien worden als 'monument voor alle verbintenissen die niet op de gevoelige plaat zijn vastgelegd.'

Noten

1 NRC Handelsblad 19 september 2019